

11.06.2021

POL-2021-61741

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö VN/8292/2021, 26.5.2021

Poliisihallituksen lausunto arviomuistiosta ajokorttilain muutoksille - nuorten liikenneturvallisuus

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa arviomuistiosta ajokorttilain muutoksille - nuorten liikenneturvallisuus. Arviomuistion tarkoituksena on esitellä ja arvioida erilaisia nuorten liikenneturvallisuutta parantavia vaihtoehtoja ja pyytää sidosryhmien näkemyksiä.

Lausunnoissa pyydettiin ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitä muistiossa käsitellyistä vaihtoehtoista pidätte kannatettavimpana ja toteuttamiskelpoisimpana? Ja mitä vähiten kannatettavana? Olkaa hyvä ja perustelkaa näkemystänne.
2. Puuttuiko ehdotuksista joku olennaiseksi katsomanne?
3. Pitäisikö mahdollinen rajoitus mielestänne kohdistaa alle 18-vuotiaisiin kuljettajiin, kaikkiin nuoriin kuljettajiin vaiko kaikkiin uusiin kuljettajiin? Olkaa hyvä ja perustelkaa näkemystänne soveltamisalasta.

Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallituksessa on seurattu huolestuneena tilastoja, jonka mukaan 17-vuotiaiden henkilöauton kuljettajien määrän kasvun myötä myös 17-vuotiaiden loukkaantumiset lisääntyivät vuonna 2020 ja ensimmäisen ajokokemusvuoden aikana 17-vuotiaat syylistyivät lähes kaksinkertaisesti enemmän ajokieltorikoksiin kuin 18-vuotiaat. Poliisihallitus tukee kaikkia toimenpiteitä, joilla pystytään vaikuttamaan ja parantamaan liikenneturvallisuutta ja erityisesti tässä kohtaa nuorten liikenneturvallisuutta.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaisesti kannatettavimpia ja toteuttamiskelpoisimpia keinoja ovat seuraavat:

- **Alaikäisten henkilöauton kuljettajien ajo-oikeuksien rajoittaminen (sis. uuden kuljettajan merkin käyttäminen)**

Poliisihallitus pitää kannatettavimpana keinona yöaikaisen ajamisen rajoittamista, koska vakavat onnettomuudet ja liikennerikokset ovat painottuneet tilastojen mukaan yöaikaan. Lisäksi Poliisihallitus tukee ajatusta ajo-oikeuden rajoittamisesta siten, että alaikäisen nuoren kuljettajan kyydissä sallittaisiin

aina vain yksi alaikäinen matkustaja. Valvonnan vaikuttavuuden ja tehokkuuden kannalta olisi tärkeää, että alaikäisillä kuljettajilla olisi ajoneuvossaan erityinen uuden kuljettajan merkki, joka voitaisiin toteuttaa esimerkiksi merkintänä Traficom ajoneuvoliikenteen tietojärjestelmässä, jotta valvontaa voitaisiin kohdistaa tarkoituksenmukaisesti muun liikenteenvalvonnan ohessa. Ensiarvoisen tärkeää olisi rajoitusten noudattamatta jättämisen sanktiointi liikennevirhemaksulla. Vaikuttavuuden näkökulmasta olisi tärkeää, että mahdolliset laiminlyönnit vaikuttaisivat myös henkilön ajo-oikeuteen ja ne lisättäisiin esimerkiksi ajokorttilain 65 §:n toistuvien rikkomusten listaan.

- **Liikenneerikostaustan huomioiminen ajokortin myöntämisessä**

Poliisihallituksen näkemyksen mukaisesti entisyyden tulisi ehdottomasti vaikuttaa haettaessa B-korttia. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että jos henkilön liikennekäyttäytyminen olisi aikaisemmin ollut riskihakuista ja hän olisi syyllistynyt tietyntyyppisiin liikenneerikoksiin, tulisi näiden seikkojen estää mahdollisen B-kortin saaminen määrääjäksi. Tällä voisi olla merkittävä ennalta estävä vaikutus.

Mahdollinen käytännön toteutustapa ei ole ihan yksinkertainen, mutta siitä huolimatta toteutuksen ei pitäisi antaa kaatua mahdollisiin tiedonsaanti- ja luovutusongelmiin. Lähtökohtana tulisi olla, ettei ajokortin saaminen pitäisi olla itsestään selvyyttä, vaan nuoren tulisi osoittaa aikaisemmalla toiminnallaan, että hän osaa kantaa vastuunsa ja pystyy toimimaan sääntöjen mukaisesti myös tulevana henkilöauton kuljettajana. Nuoruus ja ymmärtämättömyys ei voi selittää kaikkea, koska suurin osa nuorista kuitenkin toimii liikenteessä vastuullisesti ja vain osa nuorista syyllistyy vakaviin liikenneerikoksiin ja se on usein nähtävissä jo heidän aiemmassa liikennekäyttäytymisessään.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaisesti vähiten kannatettavin vaihtoehto muistiossa esitetyistä keinoista olisi:

- **Ajoharjoitteluratojen hyödyntäminen**, koska tilastojen mukaan nuoret 17-vuotiaat omaavat nopeasti kohtuullisen hyvän ajotaidon ja menestyvät ajokokeessa kaikkein parhaiten, kun tarkastellaan kuljettajantutkimuksen ajokokeessa menestymistä iän perusteella.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaisesti mahdolliset rajoitukset tulisi kohdistaa ainakin alle 18-vuotiaisiin kuljettajiin, eikä sitä pidettäisi missään nimessä huonona asiana, jos rajoitukset kohdistettaisiin kaikkiin uusiin (esimerkiksi alle 20-vuotiaisiin) nuoriin kuljettajiin. Perusteina Poliisihallituksen linjaukselle ovat tilastot, joiden mukaan 17-vuotiaat syyllistyvät suhteessa hieman useammin ajokieltorikoksiin (ja varsinkin törkeisiin liikenneturvallisuuden vaarantamisiin) kuin 18-vuotiaat tai 19-vuotiaat uudet henkilöauton kuljettajat.

Poliisihallitus kiittää mahdollisuudesta saada lausua arviomuistiosta.

Poliisitarkastaja

Heikki Kallio

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 11.06.2021 klo 12:43. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo@lvm.fi

Tiedoksi

Poliisihallituksen esikunta
Poliisiylitarkastaja Karl Linderborg